

Nagyné Horváth Magdolna

SZÖVEGÉRTÉS

felmérő feladatlapok – 5. osztály

MEGOLDÁSOK

Javasolt érdemjegy	
jeles (5)	91–100 %
jó (4)	76–90 %
közepes (3)	50–75 %
elégséges (2)	24–49 %
elégtelen (1)	0–23 %

1. Vizes napok az Agórában

- 1.
A rendezvény neve	Vizes napok az Agórában
A rendezvény helye	Agóra Tudományos Élményközpont
A rendezvény ideje	2022. március 19-20.
Hány programot kínál az Agóra ezen a rendezvényen?	kilenc
- 4 pont
2. Valamennyi program témája a víz. 1 pont
3. Az Agóra olyan hely, ahol cselekvés közben élményeket szereztve lehet tanulni. /Az Agóra olyan hely, ahol nemcsak megfigyelni lehet a kísérleteket, hanem a résztvevők maguk is tevékeny részesei a programoknak. 2 pont
4. Az Egyesült Nemzetek Szervezete 1992-ben egy környezetvédelmi konferencián kezdeményezte, hogy minden év márciusában világnap hívja fel a figyelmet a víz fontosságára. 1 pont
5. A rendezvényt évente megtartják.
igen – nem
A rendezvény megtartását a debreceni Agóra kezdeményezte.
igen – **nem**
A vízhez kötődő rendezvények mintegy 30 éves múlttal rendelkeznek.
igen – nem
Minden programról részletes tájékoztatást kapunk a szövegben.
igen – **nem**
A programok 60 percnél nem hosszabbak.
igen – nem
Ütköznek-e időben a programok?
igen – **nem** 6 pont
6. • Vasárnapi tudomány: Irány a vízpart!
• Élet egy csepp vízben
• A kék bolygó
• A pikkelyek világa X 5 pont
7. • Élet egy csepp vízben, A pikkelyek világa 1 pont
• A programban olyan apró élőlényeket vagy dolgokat vizsgálnak meg, amelyek szabad szemmel nem láthatóak. 2 pont
8. pl. Óvd a vizeink tisztaságát! Takarékoskodj a vízzel!/ Ne szennyezd olajjal a vizet! Sok mosatlan edény tisztításához használj inkább mosogatógépet! 2 pont

Összesen: 24 pont

2. Szinyei Merse Pál

1. Kép és kultusz 1 pont
2. kultusz: **nagyfokú, túlzott tisztelet**- művelődés
tárlat: **kiállítás** - raktározás
zseniális: **felülmúlhatatlan** – megfelelő
esendő: bűnös – **akaratlanul vétkezik**
életmű: **alkotások összessége** – a legnagyobb szerűbb műalkotás 5 pont
3. nem, igen, nem, igen, igen 5 pont
4.

Magyar kortársak	Nem magyar kortársak
Benczúr Gyula, Rippl-Rónai József, Ferenczy Károly	Monet, Courbet, Corot

2 pont
- Valamennyien festők voltak, és a napfény színekre gyakorolt hatását ábrázolták festményeiken. 2 pont
5. Az egyik kiállító egységben egy Szinyei Merse Páltól származó idézet olvasható: „A szín, azt hiszem, a legnagyobb könnyebbség és a legjelentősebb dolog a festő kezében”. 2 pont
6. Vitorlás a Starnbergi-tavon
A képet elveszettnek hitték, de a dédunoka kitartó kutatásának eredményeképpen rábukkantak egy New York-i magyar származású gyűjtőnél. 3 pont
7. – A képek nagy nemzeti értéket képviselnek, és bárhol is vannak a világon, bárkinek a tulajdonában, számontartásuk elsődlegesen a magyarok feladata. 2 pont

Összesen: 22 pont

3. A zöld küllő

1. – Az év madara a zöld küllő
– Táplálkozása
– Élőhelye
– A madár testfelépítésének különlegességei
– A zöld küllő a harkályfélék csoportjában

5 pont

2. kedvelt lakóterei

1 pont

5 pont

4. • ... mert a zöld küllő a tojásait idős fák maga vájta odúiba rakja.
• ... mert sokszor keres a korhadó fák törzsében megbúvó rovarlárvákat.
• ... mert elhagyott odúját előszeretettel foglalja el fokozottan védett madarunk, a szalakóta.
• ... mert több tucatnyi rovar-, madár- és emlősfaj számára teszi lehetővé a megtelepedést, a szaporodást.

4 pont

5.

5-7	A zöld küllő évente 5-7 fiókát nevel.
220	Világszerte több mint kétszázhusz harkályfajt ismerünk.
11	Európában tizenegy harkályfajt ismerünk.
9	Magyarországon kilenc harkályfaj lelhető fel.

4 pont

6. • Aláhúzendő: Télen megbontja a hangyabolyokat, illetve a még fellelhető bogyókat, gyümölcsöket, magvakat fogyasztja.
• Bekeretezendő: Az állandó kopácsolás okozta agyrázkódást koponyájának szivacsos csontállománya akadályozza meg.
• Hullámos vonallal kell jelölni: lárvákat, hangyákat, bogyókat, gyümölcsöket, magvakat

3 pont

7. erős, kemény

túhegyesek

A csőre hajlított, szinte bármilyen keménységű fával meg tud birkózni. Karmai tompák, lábujjaival

farktollai

hosszú

erősen tud kapaszkodni. Egyensúlyának megtartásában kemény szárnya segítik. Különleges, rövid,

szigonyszerű

ragadós nyelvvel hihetetlen ügyességgel piszkálja ki járataiból a lárvákat, hangyákat.

5 pont

Összesen: 27 pont

4. Botanikus kert Debrecenben

1. erdő, terület, füvészkert, füves terület, pálmaház, botanikus kert, fás liget 2 pont

2. 200 éves múltra tekint vissza Debrecenben a füvészkert. A jelenlegi kert elődje a Déri Múzeum helyén létesített kert volt. A kert a Református Kollégium felügyelete alatt állt és a természettudományos képzést szolgálta. 1 pont

3.

1928	1928-ban alapították meg az új füvészkertet.
1975	Ekkor adták át az új pálmaházat, melynek talaja is fűthető, és esőztető berendezés is működik benne.
1976	A botanikus kertet ekkor nyilvánították természetvédelmi területté.

3 pont

4.

Soó Rezső	A mai botanikus kert megalapítása és háború utáni újjáépítése.
Diószegi Sámuel és Fazekas Mihály	A magyar nyelvű <i>Magyar Füvészkönyv</i> alkotói.
Kallós Ede	A tó melletti szobrát két tudósról mintázta.

3 pont

5.

Itt lehet makkot gyűjteni.	7
A fenyőfákat itt kereshetem.	6
A kaktuszgyűjteményt itt helyezték el.	4/d
Itt akár banánt is lehet szüretelni.	4/a
Itt a növények rovarokkal táplálkoznak.	4/b

5 pont

6. • A vízvezeték-hálózat kiépítése lehetővé tette, hogy több növényfajt mutassanak be, tavat építettek, mocsaras területet hoztak létre, megépült a fűthető üvegház, amelyben esőztető berendezés is működik. 2 pont

• A tó fenekét kibetonozták, a vízellátást a vízvezeték -hálózat biztosítja. 2 pont

7. Télien hosszabb ideig van nyitva az arborétum, mint nyáron. igen – nem
 Vasárnap rövidebb a nyitvatartás, mint hétköznap. igen – nem
 Naponta 8 órától látogatható a botanikus kert. igen - nem 3 pont

Összesen: 21 pont

5. Sportágválasztó

1. Családi hétvége, Kedvenc sportom, Sportágválasztó, Találkozás az olimpikonnal
A cím beírása a szöveg elejére. 2 pont
2. mentális: lelkiállapot, mennyiségi pozitív: eredményre vezető, negatív 2 pont
3. sport: **rendszeres testmozgás, rendszeres testgyakorlás**
buzdítani: **serkenteni, ösztönözni** 2 pont
4. A mozgásszegény életmód szív- és érrendszeri, emésztőrendszeri, csontritkulásos, mentális betegségek kialakulásához vezethet. 2 pont
5. • Bekarikázandó: itt
• Aláhúzendó: www.sportagvalaszto.hu 2 pont
6. A sportrendezvény egyetlen célja a tehetségek felfedezése. igen – nem
A sportrendezvény egy teljes hétig tart. igen – nem
A harmadik bekezdés a kipróbálható sportágakról tájékoztat. igen – nem
A rendezvényen közel 100 sportág kipróbálására van lehetőség. igen – nem
Az iaidó és a krav-maga labdajáték. igen – nem 5 pont
7.

A sport testre gyakorolt jótékony hatásai	A sport lélekre gyakorolt jótékony hatásai	A sport szellemre gyakorolt jótékony hatásai
c) h)	b) d) e) g)	a) f)

8 pont
8. Vizes sportágak még: úszás, vízilabda, szörf. 2 pont
9. Pl. Szívesen kipróbálnám a korfballt, azt a kosárlabdához hasonló játékot, amelyben fiúk és lányok együtt játszanak. A közös játékban kiderülne, hogy a testi erő vagy az ügyesség eredményesebb.
Pl. Szívesen kipróbálnám az iaido japán kardvívást, mert tetszenek az ősi sportágak, tetszik a japán sportolók fegyelmezettsége. Tudom, hogy ezt a sportot nem igazi, hanem fakarddal kezdik elsajátítani. Szerintem ez a sport önuralomra és önvédelemre egyszerre nevel. 2 pont
10. Az egymásba fonódó öt (színes) láncszem az olimpiai öt karikára hasonlít. Az embléma az olimpiai karikákhoz hasonlóan az emberek közötti összetartást jelképezi. Kifejezheti, hogy a különböző sportágak külön-külön és együttesen is jó hatással vannak az emberek egymás közötti kapcsolatára, fizikai és szellemi fejlődésére. 2 pont

Összesen: 29 pont

6. Szabó Magda Emlékház

1. Bekarikázandó: C 1 pont
2. Hetvennél is több műve a legkülönbözőbb műfajokban készült: regényeket, színműveket, drámákat, verseket, novellákat, hangjátékokat, filmforgatókönyveket írt. Nagy számban jelentek meg műfordításai. 3 pont
3. • Az emlékház korabeli bútorokkal, személyes tárgyakkal, fényképekkel, idézetekkel és videóbejátszáson látható interjúkkal idézi meg az író személyét, munkásságát és műveit.
• Debreceni Református Kollégium Dóczy Gimnáziuma 3 pont
4.

12	70-nél is több	25	3	44
• megfilmesített műveinek száma • Pilátus című művét 12 nyelvre fordították le	műveinek száma	kitüntetései száma	3 műve is a 100 legnépszerűbb magyar könyv között van	ennyi nyelvre fordították le műveit

5 pont
5. igen, igen, nem 3 pont
6. dráma: színpadi mű - szomorúság
műfordítás: lapozgatás a könyvekben - idegen nyelvű irodalmi mű magyar nyelvű kifejezése
virtuális: látszólagos dolog - szenvedélyes 3 pont
7.

Személyes látogatás: a személyes jelenlétben a tárlatvezetőktől lehet kérdezni, a személyes látogatás mindig élményszerűbb	Virtuális látogatás: járványos időszakban is meg lehet nézni a kiállítást
---	--

4 pont
8. • Az Abigél című regény az író egyik legismertebb regénye. Címét egy köszoborról, Abigélről kapta. Abigél szobrát az író munkásságát bemutató emlékház előtt helyezték el.
• Abigél mindenkinek segít, ha baj van. Az írásban megfogalmazott kéréseket el kell rejteni a kőkorsóba, és titokban kell tartani,
• Pl. Kedves Abigél! Kérlek, segíts abban, hogy a családuk együtt tölthessen egy teljes hetet a Balatonnál! Köszönöm a segítségedet: XY! 7 pont

Összesen: 29 pont

7. A Magyar Zene Háza

1.	Szempon	Adatok
	helye	Budapest, Városliget
	az építés átadása	2022. január 22-én adták át a magyar kultúra napján
	tervezője	Fudzsimoto Szószuke japán építész
	az első nap eseménye	a Zeneakadémia növendékei tartottak koncertet
	elnyert díjak	2019-ben elnyerte az Európa Legjobb Középülete és a Legjobb Nemzetközi Középület díjat
	a látogatók köre	mindenki, bárki, elsősorban a nem szakmai közönség

6 pont

2. Megépítésének célja volt az egyetemes zenetörténet mellett a magyar zenetörténet bemutatása. 1 pont

3. – Az épület a Városliget fái között épült, ahol a zenei élmény a természet közelségében éri a látogatót.
– Az épület falai üvegből vannak, így a liget fái belátszanak az épület belső tereibe. 2 pont

4. harmonikus: harmónium - összezsengő attrakció: látványosság - artista
interaktív: cselekvésre ösztönző – köztes komponálás: alkotás - kompóztú 4 pont

5. a felszín alatti szint
szabadtéri színpad: földszint
koncertterem: földszint
könyvtár: emelet 4 pont

6. • Az ősember első zenei kísérletei a *Hangdimenziók – Zenei utazások térben és időben* című állandó kiállításon a felszín alatti szinten található.
• A Hangdómba kell jelentkezni, amely a felszín alatti térben van.
• Az állandó kiállításon egy téralapú fejhallgató segítségével vezetik végig a látogatót. 3 pont

7.	Állítás	igaz	nem igaz
	A Magyar Zene Háza csak a régi zenék bemutatására vállalkozik.		X
	Gyermekprogramokat is rendeznek.	X	
	Metálzenét itt nem lehet hallgatni.		X
	Az épületben zenei oktatás is folyik.	X	

4 pont

Összesen: 24 pont

8. Petőfi Sándor kézírata

1. Az eredeti kéziratból csak egyetlen darab létezik.

A kézíraton olyan feljegyzések, megjegyzések, javítások lehetnek, amelyek érdekesek lehetnek az utókor számára. A kézírásból esetleg következtetni lehet az alkotó lelkiállapotára.

3 pont

2. A szabadságharc leverése, Petőfi halála után a kéziratok szétszóródtak.

Az osztrák büntető eljárástól tartva a költő több kéziratát elrejtették.

Számos kézirat került külföldre, ahol elkallódtak.

2 pont

3. • *Füstbe ment terv, Az örült, Dalaim, A nép nevében, Nemzeti dal*, írói szerződés

6 pont

• A kéziratokat a Petőfi Irodalmi Múzeumban őrzik.

1 pont

• A kézíraton egyetlen sor javítás van az első sorban, és ez a részlet látható a képen.

1 pont

4. Szendrey Júlia	Szendrey Júlia (Petőfi Sándor felesége) őrizte Petőfi hozzá írt verseinek kéziratát.
Reményi Ede	Hegedűművész, a szabadságharc tábori hegedűse, aki Amerikába emigrált, nagy gyűjtője volt Petőfi kézíratainak.

2 pont

5.	Keletkezési ideje	Hány sorból áll?	Mekkora a nagysága?
	1848. március 13.	48 sorból áll	kisalakú papírlap

3 pont

6. • A kutatók arra következtetnek a rövidítésekből, hogy a vers rövid idő alatt keletkezett. 2 pont

• A magyarok istenére

Esküszünk,

Esküszünk, hogy rabok tovább

Nem leszünk.

2 pont

Összesen: 22 pont

9. A Szent István-terem

1. A Szent István-terem a Budavári Palotában, a Budapesti Történeti Múzeum szomszédos épületrészének második emeletén található. 2 pont

2. rezidencia: felvonulási terület – magas rangú személy lakóhelye
monumentális: óriási, hatalmas – régi korhű: odaillő – eredeti formájában 3 pont

3.

Ferenc József	Ybl Miklós	Hauszmann Alajos	Zsolnay Vilmos	Szent István
uralkodó	építész	építész	gyáros	uralkodó

5 pont

4. • A tárgy neve: **kandalló**
• **Szent István királyt**
• **magyar címer (Árpád-házi magyar királyi címer)**
• **Zsolnay Vilmos gyárában készült a kandalló** 4 pont

5. A terem a közönség és a szakma előtt is sikert aratott, több más díj mellett a világkiállítás nagydíját is kiérdemelte. 2 pont

6. A II. világháborúban a bombázások és tűzvész miatt a helyiség teljesen kiégett, berendezése megsemmisült. 2 pont

7. **román** **Magyarország**
A Szent István-terem gótikus stílusban épült. Felépítésében a világ legjobb mesterei dolgoztak.
 utóbbi években **az országban húsz helyen**
A második világháború után a termet újjáépítették. Minden részletet egy helyen állítottak elő.
 a fennmaradt tervek, vázlatok és fényképek segítették
Az újjáépítésben a mesterek az emlékezetükre hagytakoztak. 5 pont

8. Akkor is, most is kiváló magyar szakemberek – művészek, iparosok – alkottak, akik tudásuk legjavát adták a munkába. Akkor is, most is remekművet alkottak. 2 pont

Összesen: 25 pont

10. Aquincum

- 1.
Feladat	Adat
Hol található az Aquincumi Múzeum?	Budapesten
Milyen nyelven mit jelenthet a neve?	latin nyelven öt víz a jelentése
Melyik terület központja volt a város?	Pannónia provincia
Melyik birodalom része volt ez a terület?	Római Birodalom
- 4 pont
2. kereskedelmi kapcsolatok kiépítése – a római kereskedők egyezkednek a törzsi vezetőkkel - laza katonai felügyelet biztosítása a területen – a katonai táborok védelmére erődöt építettek
- 3 pont
- 3.
Pannóniából vitték a többi provinciába	A többi tartományból hozták Pannóniába
finoman kidolgozott agyagedényeket	drágább itáliai, galliai és Rajna-vidéki árukat (luxuscikkek: üvegtárgyak, ékszerek)
- 2 pont
4. A helyi lakosság megtanult latinul, megismerte a római pénzeket, bekapcsolódott a kereskedelembe, elsajátította néhány korábban még nem ismert árucikk gyártását, a kényelmesebb életet szolgáló egyszerűbb módszert is átvett.
- 2 pont
5. A gladiátorjáték római szokás volt, a fennmaradt amfiteátrum ezt bizonyítja.
- 2 pont
6. Víziorgona
- 1 pont
7. kelták, rómaiak, hunok, avarok, magyarok
- 1 pont
8. Számítás: $433 - 89 = 344$
Válasz: Pannónia 344 évig volt a Római Birodalom tartománya.
- 2 pont
9. A légiótábort polgárváros vette körül. A városba többször is ellátogattak a Római Birodalom császárai, némelyikük többször is. Aquincum kőépületei vonzották a népvándorlás népeit.
- 3 pont

Összesen: 20 pont

11. Termálvizek, gyógyvizek Magyarországon

1. Pl. A termálvíz és gyógyvíz Magyarország fontos természeti kincse. 2 pont

2.

Adatok	Tartalmak
500 hely	Magyarországon 500 helyen fordul elő termálvíz.
70%	Magyarország területének 70%-án előfordul a termálvíz.
10 csoport	Termál- és gyógyvizeinket a bennük lévő ásványi anyagok szerint 10 csoportba soroljuk.

3 pont

3.

Állítás	Jelölés
A magyarországi termálvizek teljes mennyiségét ki tudják termelni.	
Európában csak Magyarországon vannak termálvizek.	
A gyógyturizmus célja a gyógyítás mellett a megelőzés.	X
A szövegben olvasható palackozott gyógyvizek közül egy a képen is látható.	X

4 pont

4. ásványvíz, hévíz, gyógyvíz, gyógyiszap, barlangklíma. 2 pont

5. Hajdúszoboszlót választanám, mert kíváncsi vagyok a kiépített „mediterrán partra”, és mind a 10 medencét kipróbálnám. A szüleim ízületeinek pedig jól tenne a gyógyvíz. 3 pont

6. Bekarikázandó: Budapest, Parád, Bükkszék, Hajdúszoboszló, Sárovar, Hévíz
Aláhúzni: pl. Debrecen 7 pont

Összesen: 21 pont

12. Országos Mentőszolgálat

1. – Az Országos Mentőszolgálat megalakulása

– Az eltelt 70 év az OMSZ történetében

– Az OMSZ címere

– Segélyhívás okosan

2 pont

2. Speciális alakulatok: rohamkocsi, légi mentőszolgálat, műholdas rendszer, motoros mentő.

4 pont

3.	Nem változott	Változott
Az OMSZ célja: az életmentés, a balesetet szenvedett emberek megsegítése		mentőállomások száma: 76-ról 255-re nőtt
		mentőkocsik száma: 156-ról 936-ra nőtt
		dolgozók száma: 399-ről 8500-ra nőtt
		felszereltség: napjainkra korszerű készülékkel lettek felszerelve a mentőautók és a légi mentőszolgálat, műholdas rendszer segítségével

6 pont

4. Az Európai Unióban, így Magyarországon is bármikor, ingyenesen hívható segélyhívó szám. Egységes segélyhívó szám, tehát nem kell országonként külön számot megjegyezni.

2 pont

5. A Konstantin-kereszt a sürgősségi betegellátás világszerte elterjedt jelképe. Hat ága a mentést, a felismerést, a segélykérést, az elsősegélyt, a mentőellátást, a szállítás alatti betegellátást jelenti.

2 pont

6. – a vészhelyzet leírása: a sérültek számának és állapotának felmérése, megadása
– a pontos helyszín megadása, a környezettel kapcsolatos információk megadása

2 pont

7. • A mentőegységek a riasztást követő 15 percen belül érkezzenek meg a helyszínre. Ez megegyezik az Európai Unió szabályaival.

• Szükséges megadni a bejelentő nevét, telefonszámát az esetleges visszahívhatóság, pontosítás miatt.

4 pont

8. – A mai mentőkocsik lövontatás helyett motorral működnek, tehát sokkal gyorsabban érnek a helyszínre, nemcsak egy-egy városban, hanem az egész ország területén elérhetők.

– A mai mentőorvosok felkészültsége sokkal jobb. Műholdas rendszer működik a kapcsolattartásban.

– A mai mentőkocsik felszereltsége sokkal jobb, a korszerű műszerek segítségével életmentést tudnak végrehajtani.

3 pont

Összesen: 25 pont

13. Otthoni kutyaápolás

1. – 3. A fürdetés helyes módja.
– 5. Fogápolás a kutyáknál.
– 4. A szem-, a köröm-, és a fülápolás a kutyáknál.
– 1. A kutyaápolást a fiatal állatoknál kell elkezdeni.
– 2. Az ápolatlanság következményei. 1 pont

2. • Ha a gazdi nem fürdeti meg a kutyát, **a mosdatlan, koszos szőrzet remek helye lehet mindenféle élősködő számára. Az ilyen bundában megtelepedhet a bolha, az atka, a kullancs.**
• Ha elmarad a kutya fogápolása, **a lepedék- és fogkőképződés következtében a fogak megromolhatnak, ínygyulladás keletkezhet. Ha az ínygyulladás nincs időben kezelve, kialakulhatnak komolyabb szervi betegségek is.** 4 pont

3.

Téma	Jelölés
A kutya kötelező és kapható védőoltásai.	X
A kutya megfürdetésének menete.	
A kutyasétáltatás fontossága a kutya egészségének megőrzése érdekében.	X
Kitől várhatunk segítséget, ha nem boldogulunk a kutya otthoni ápolásával.	
A kutya helyes táplálása.	X
A kutyák képzésének, nevelésének módja.	X
Érzelmi kapcsolat kiépítése a kutya és gazdája között.	X

7 pont

4. Pl. rágókák a fogak épségeért
fültisztítás
a bunda ápolása 3 pont

5. A kutyát meg kell dicsérni és jutalmazni, így jó élményként marad benne a tisztálkodás. 2 pont

6. A fogápolás eszközei hiányoznak: kétfejű fogkefe, rágókák. Nincs sampon és törülköző sem. 2 pont

7. Pl. A rendezett, tiszta külső, azaz az ápoltság az állatoknál is a jó közérzet alapja. Odafigyeléssel, törődéssel, tehát gondoskodással tartozunk a hozzánk tartozó állatoknak. A nehézségek, fáradság ellenére is gondoskodjunk a hozzánk tartozó állatokról, mert felelősséggel tartozunk értük. 3 pont

Összesen: 22 pont

14. Virtuózok

1. • Tehetségek felkutatása, akik kiválóan játszanak a hangszerek valamelyikén, vagy klasszikus énekben nyújtanak kiemelkedő teljesítményt.
Megismertesse és megszerettesse a klasszikus zenét a nézőkkel.
Egyre több szülőt ösztönözzenek gyermekeik zenetanítására. 3 pont
- Bemutatni a zsűrinek és a közönségnek zenei tudásukat, és lehetőséget kapni a szélesebb körű bemutatkozásra, további ösztönzést, támogatást kapni, hogy felnőve hivatásként művelhessék a zenélést. 2 pont

2.		Adatok
	Milyen intézmény hirdeti meg a versenyt?	Magyar Televízió
	Milyen időközönként rendezik meg a versenyt?	évente
	Milyen korosztálynak hirdetik meg a versenyt?	6-tól 28 éves korig: „kicsik”, „tinik” és „nagyok” korcsoportokban
	Milyen országok a résztvevők?	Magyarország, Csehország, Lengyelország, Szlovákia és Szerbia, Horvátország
	Mikor indult a műsor?	2014-ben
	Kik végzik az előválogatást?	zeneiskolai tanárok
	Milyen fordulón lép közönség elé a győztes? Ebből melyik az élő közvetítés?	elődöntő, középdöntő, döntő, finálé, ebből a döntő és a finálé élő közvetítés

7 pont

3. • A jelentkezés egy feltöltött videóval kezdődik a jelentkező által előadott zeneműről. 2 pont
- A versenyzők saját repertoárral lépnek fel, produkcióikban hónapok, évek munkája fekszik, tehát nem hétről hétre kell újabb és újabb darabot megtanulniuk. 2 pont
4. Az előválogatást zenetanárok végzik, a műsorba kerülőket szakmai zsűri bírálja. 2 pont
5. • Saját lemezfelvételt, a nemzetközi bemutatkozás lehetőségét nyeri egy-egy rangos hangversenyteremben, valamint egy éven át havi egymillió forintot, amit zenei tanulmányaira fordíthat. 3 pont
- lemezfelvételt hirdet 1 pont
6. Az Alapítvány segítséget nyújt a muzsikások oktatása, koncertjeik szervezése terén, ösztöndíjakkal, hangszervásárlásokkal támogatják az ifjú tehetségeket. 2 pont
7. Évek óta megszervezik, bővül a résztvevő országok köre, az első évadban Magyarországon több mint 2000 jelentkező volt. 2 pont
8. A megadott internetes elérhetőségen lehet tájékozódni. 1 pont

Összesen: 27 pont

15. Kulturált étkezés

1. • Az asztalterítés szabályai; Az étkezés szabályai 2 pont
 • Jó étvágyat kívánok!, Egészségünkre! 2 pont

2. A kulturált étkezés a társaságban kötelezettséget jelent, de az is fontos, hogy igényünk legyen az otthonunkban, magunkkal szemben is betartani a szabályokat. 2 pont

3. • terítő, szalvéta 2 pont
 • borospohár 1 pont
 • leves, hús körettel és salátával, desszert 3 pont

4. • Az étkezés legyen kényelmes, az egymás mellett ülők ne zavarják egymást pl. a könyökükkel.
 • A nagy virágcsokor zavarja a látásban a szemben ülőket.
 • Csak annyi ételt szedjünk a tányérra, amennyit biztosan elfogyasztunk. 3 pont

5. levestevés – sütemény elfogyasztása – kézmosás
a sütemény elfogyasztása – felállás az asztal mellől – az étel megköszönése 2 pont

6. • Az ételből először a háziasszony szed, majd balra haladva mindenki.
 • Saját evőeszközzel ne szedjünk a tálból!
 • Az evés befejeztével az összehajtott szalvétát a tányér közepére helyezzük, erre tesszük az utolsónak használt evőeszközt. 3 pont

7.

Téma	Jelölés
Hol van a poharak helye a megterített asztalon?	X
Milyen módon kell az evőeszközöket az asztalra helyezni?	
Kinek hol a helye az asztalnál vendégségben?	
Mi a fogások elfogyasztásának szabályos rendje (sajt, desszert, gyümölcs, leves, saláta, hús körettel, előétel)?	X
Kinek a dolga a használt evőeszközök leszedése?	

5 pont

Összesen: 25 pont

16. Nyelvtörő mondókák

1. A nyelvtörők fejlesztik az artikulációt, azaz a szavak, mondatok kiejtésében a helyes tagolást, a hangok és hangkapcsolatok szabályos, érthető kiejtését. 2 pont
2. A nyelvtörőket nehéz kimondani, a nyelvtörőkkel a beszélőszervünket tesszük próbára. 2 pont
3. A *Szó-beszéd* című könyv beszédjavító mondókákat, gyakorlatokat tartalmaz. 2 pont
4. Úgy edzik a nyelvüket, hogy a célzatosan összeállított nyelvtörőket minél gyorsabban és minél többször legyenek képesek elmondani. 2 pont
5. Ez a mondat nem nyelvtörő, mivel kiejtése nem teszi próbára a beszélőszervünket. 2 pont
6. • A helyes artikulációval kiejtett szavakat helyesen tagoljuk, szabályosan ejtjük a hangkapcsolatokat, figyelünk az érthető kiejtésre.
• Pl. elharapom a szavak végét / nem nyitom ki eléggé a számat / nem figyelek a hangkapcsolatok szabályos ejtésére 4 pont

Összesen: 14 pont

17. Bohócdoktorok

1. • A kórházban ápolts kislány készítette a rajzot, mert jó érzéseket keltett benne a bohócdoktor vidámsága.
• A kórházi ágyban beteg gyerek ül, az ágy melletti szekrényen orvosságos üvegek vannak.
• Az ágy mögött orvosi köpenyben bohóccal bohócdoktor áll. 6 pont
2. Az alapítvány küldetése, hogy humort, nevetést és lelki támaszt vigyen a rászorulóknak. Jelenlétükkel elterelik a gyermekek és szüleik figyelmét a fájdalomról és szorongásról. 2 pont
3. Támogatják a bohócdoktorok jelenlétét, rendszeresen szerveznek születésnap ünnepségeket, kézműves-foglalkozásokat, meseolvasást. 2 pont
4. Az egész országban 25 éve működik a program. 2 pont
5. A gyógyuláshoz jelentősen hozzájárul, ha a betegeknek jó a kedélyük. 2 pont

Összesen: 14 pont

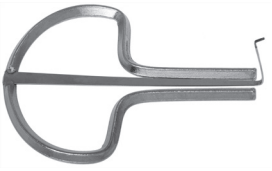
18. Jónak lenni jó!

1. Ha valaki pénzzel segíti a *Jónak lenni jó* programot, akkor a program is segíteni tudja a rászorulókat. 2 pont
2. Pl. Jó érzés a segítség, a rászorulók érdekében tett összefogás. 2 pont
3. • Telefonálással, sms küldésével, bankszámlára befizetett pénzzel, árverésre kínált tárgyakkal.
• bekarikázandó: 1357
• aláhúzendó: árvákat, gyermekmentő szolgálatot, koraszülötteket, a koronavírus miatt árván maradt gyerekeket, a háború miatt menekülőket. 10 pont
4. A televízió egész napos műsorban megismerteti a nézőket a támogatott szervezet munkájával, támogatottjaival és önkénteseivel. 2 pont
5. Az adventi időszakban karácsonyra készülünk, amely a családi összetartozás, a szeretet (Krisztus születésének) ünnepe. Az elesettek, rászorulók, az árvák ilyenkor még inkább érzik a szeretet hiányát. Ezt a hiányt enyhíti a *Jónak lenni jó!* műsor, ahol az adományozók kifejezhetik együttérzésüket, támogatásukat. 4 pont

Összesen: 20 pont

19. Népi hangszerek

1. • A magyar népi hangszerek a magyar népzeneben hagyományosan használt hangszerek.
• Úgy váltak magyar népi hangszerré, hogy bárhogyan is kerültek hozzánk, használatuk a magyar hagyományokba is beépült. 4 pont
2. Bármilyen, hangot adni képes tárgy lehet hangszer, mint pl. a kanna vagy a kanál is. 2 pont
3. • Pl. membrafonon hangszer- dob; húros hangszer- hegedű; fúvós hangszer - furulya
• Önmagában hangzó (idiofon) hangszerek nincsenek a képen. 7 pont

- 4.
	a levegő rezgésével szólal meg		a húrok pengetésével szólal meg
- 2 pont

Összesen: 15 pont

20. Balaton-átúszás

- 1.
Hány éve rendezik meg?	Mekkora a távolság?	A táv végpontjai:	Milyen időközönként rendezik meg?	Melyik évszakban rendezik meg?
2022-ben 39 éve	5,2 km	Révfülöp-Balatonboglár	évente	nyáron
- 6 pont
2. Az orvosi vizsgálatot igazolni kell, vitorlások biztosítják az útvonalat, 3 egészségügyi hajó is van. 3 pont
3. A versenyzők rádióhullámú jeleket kibocsátó csuklopántot kapnak, az időmérés ennek leolvasásával történik. 1 pont
4. A versenyzők magas száma, a külföldi érdeklődés, az életkori különbözőség bizonyítja a népszerűséget, valamint a versenyt csaknem 40 éve megrendezik. 4 pont
- 5.
Több női versenyző volt, mint férfi.	
A legfiatalabb versenyző az általános iskola alsó tagozatába járt.	X
A versenyzők közül csaknem kétszázan feladták a versenyt.	X
A legjobban teljesítő az átlagos idő felénél kevesebb idő alatt teljesítette a távot.	X
A versenyre számos országból jelentkezték.	X
- 5 pont

Összesen: 19 pont

21. Nemzeti Vágta

- 1.
A nemzeti hagyományok ápolása.	Kik között történik kapcsolatépítés?
Magyarország újbóli felemelése a lovass nemzetek sorába.	vidéki település – vidéki település
Budapest – vidék
határon túli magyarok – magyarországi magyarok
- 5 pont
- 2.
Milyen időközönként rendezik?	Melyik évben rendezték az elsőt?	Hol rendezik a döntőt?	Hány napig tart a program?	Hányan neveznek a versenyre?
évente	2008	Budapest, Hősök tere	három	kb. 100 jelentkező van
- 5 pont
3. A győztes az Arany Sarkantyú díjat, az őt benevező önkormányzat ötmillió forintot kap, és egy évre megkapja a Nemzeti Vágta vándor szablyáját. 3 pont
4. Mátyás király hadseregében jelentős szerepet töltött be a könnyűlovass huszárság. A huszárság a magyar katonai hagyományokra épült. 3 pont

Összesen: 16 pont

22. Kunhalmok

1. • A kunhalmok az alföldi tájakon találhatók, a Hortobágyon, a Nagykunságban, a Kis-kunságban, a Jászságban.
• Aláhúzendó: 5-10 m magas, 20-50 m átmérőjű kúp, vagy félgömb alakú 5 pont
2. • Temetkezőhely, sírdomb, ör- vagy határhalom és figyelő célzattal emelték a kunhal-mokat.
• A kurgánt sírdombként használták. 5 pont
3. szkíták, szarmaták, hunok, honfoglaláskori magyarok, kunok 2 pont
4. A földművelés miatt a kunhalmok nagy részét beszántották, és eltűnésével együtt meg-szűnt a kunhalmok növény- és állatvilága is. Értékek pusztultak el. 3 pont
5. Pl. Az iskolában természetismeret órán vagy szakkörökben foglalkozni kellene a témá-val, örökbe lehetne fogadni egy-egy kunhalmot (az állatkerti állatokhoz hasonlóan), osztálykirándulás alkalmával meg lehetne ismerni. 3 pont

Összesen: 18 pont

23. Óslovak a Hortobágyon

1. A házi ló legközelebbi, még vadonélő őse az ázsiai vadló. A kipusztulás veszélye fenye-gette, ezért szükségessé vált a védelme. 2 pont
2. A Hortobágyon, a számukra kialakított rezervátumban természetes élőhelyükhöz ha-sonló módon élhetnek. 2 pont
3. Legeltetik az állatokat, vigyáznak egészséges fejlődésükre, kutatásokat végeznek. 5 pont
4. • Sikert a lovak visszatelepítése, a lovak sikeresen szaporodtak, és így az állatok a „ki-haltról” „veszélyeztetetté” váltak.
• Az elektromos kerítés visszatartja a vadlovakat a kóborlástól, illetve a vadon élő álla-toktól, így a fertőzésektől is védve vannak. 2 pont
5. Különbségek: az ázsiai vadló zömök, fakó színű, a sörény körüli rész sötétebb. A házi ló magasabb, fehér-szürke-barna-fekete-foltos színű, sörénye körül nem jellemző a színel-térés. 3 pont

Összesen: 14 pont

25. Kamonyai Simon

- 1.
Feladat	Adatok
A csata helye, ideje (év, hó, nap)	Erdély, Szeben mellett, 1442. március 25.
Szemben álló seregek	magyarok és törökök
A magyar katonai vezető neve	Hunyadi János
A török katonai vezető neve	Mezid bég
A csata eredménye	magyar győzelem
- 5 pont
2. A törökök célja a fosztogatás, zsákmányolás volt, a magyarok a hazát védve ki akarták űzni a törököket Erdélyből. 2 pont
3. • Hunyadi Jánosnak, a törökverőnek a híre félelemmel töltötte el a törököket. Megölése a szabad rablásnak engedett volna utat Erdélyben.
• Amíg Kamonyai Simon Hunyadi János páncéljában magára irányítja a török támadás fő erejét, addig ő a nehézlovassággal elpusztítja a török tábort. 6 pont
4. A páncélcserével magára vonta a török támadást, életének feláldozásával lehetővé tette Hunyadi megmenekülését és fényes győzelmét. 2 pont
5. Kamonyai Simon arcképe mellett olvasható a neve, a páncélján a Hunyadiak hollós címere látható. 2 pont

Összesen: 17 pont